

Louisa Young

Op zoek naar
een nieuw begin

Karakter Uitgevers B.V.

Hoofdstuk 1

Londen, maart 1919

Riley Purefoy dacht niet veel aan de oorlog. Dat hoefde niet. Die was een deel van hem. Als anderen erover begonnen...

... maar dat deden ze niet. Noch de andere ex-soldaten, van wie de meeste zich al heel snel hadden gerealiseerd dat niemand wilde horen wat zij wellicht te zeggen hadden, noch de burgers, die zich even snel uit de voeten maakten als de soldaten stilvielen.

Zo af en toe kropen er zinnen en fragmenten naar boven. Soms had hij een smaak in zijn keel die hij niet kon thuisbrengen. Een beeld van stukjes opgehoeste, vergaste long op de vloer van een ambulance bleef zich opdringen en dwong hem af en toe even stil te blijven staan. Anderhalf jaar nadat hij van het slagveld was gestrompeld, waren er nog steeds momenten waarop de stilte hem verwarde, zoals het vasteland de benen van een zeeman verward. Hij hoorde de stem van Peter Locke, die zei: 'Nu heb jij de leiding, kerel.' Dat laatste bleef hem bij, want hij wist dat het in feite nog steeds zo was, hoe onwaarschijnlijk het ook leek. Hij had de leiding.

Ondanks zijn fysieke schade was Riley er lichamelijk goed aan toe: een krachtige jongeman die helder uit zijn ogen keek. Dus als hij met het verstrijken van de maanden toch aan de oorlog dacht, dacht hij meer aan een toekomstige oorlog, en hoe die te voorkomen was; aan de kinderen van de toekomst, en hoe zij ertegen

beschermd konden worden, of aan de toekomst van zijn gewonde collega's, en hoe die te verbeteren was. Hij zag mensen met medelijden en twijfel naar hem kijken. Hij registreerde het subtiële (of niet zo subtiële) en onwillekeurige happen naar adem dat de littekens in zijn gezicht opriepen. Toen een taxichauffeur wegreed omdat hij niet begreep wat Riley zei, deed hij zijn best om begrip op te brengen voor de gêne van de man in plaats van die logische verrekte woede te voelen over zijn voortdurende vernedering.

Hij was zich er wel van bewust dat niet veel mensen dachten dat hij tot veel in staat was, de arme kerel. Maar als hij iets had geleerd van aan flarden geschoten en weer opgelapt zijn, was het dit: nu is een goed moment om te doen wat je wilt.

*

Riley Purefoy en Nadine Waveney trouwden onder een krankzinnig mooie golf van Londense bloesem die een stad omlijstte die zo lang in oorlog was geweest dat zij niet wist wat ze met zichzelf aan moest. Aan de muur van het kantoor van de burgerlijke stand hing een bordje met: GEEN CONFETTI – NOODWET. De vliegende bloesemstorm sloeg er geen acht op; hij maakte duizelingwekkende wervelingen in de lentebries, en zijn onstuimige suikerroze massa's hoopten zich op tegen de vochtige stoepranden van Chelsea. Nadine, nog steeds zo mager dat haar maandstonden uitbleven, droeg een hemd van Riley onder Julia Lockes hopeloos ouderwetse trouwjurk van voor de oorlog, die was ingenomen. Riley was in uniform. Peter Locke, Rileys voormalige commandant, lang, hoffelijk en bijna nuchter, was getuige. Peters nicht Rose was bruidsmisje, met witte handschoenen, en zijn zoon Tom, een vlasblond symbool van onschuld en mogelijkheden, was bruidsjonker. Verder was er niemand. Toms moeder Julia had vroege witte siringen geplukt en aan Rose meegegeven om van Locke Hill mee te brengen, maar zelf kwam ze niet. Ze

voelde zich niet goed genoeg, of misschien geneerde ze zich alleen. Haar eigen crisis was nog maar een paar maanden geleden. Alles was nog maar een paar maanden geleden.

Na afloop gingen ze naar de pub aan de overkant van de straat waar, zo bleek, Peter eerder twee flessen Krug '04 had neergezet. Hij nam niet de moeite te vertellen hoe hij eraan was gekomen. Rose, in het donkergroene tweed pakje dat ze ook op de bruiloft van Peter en Julia had gedragen (maar dat kon ze beter niet zeggen, vond ze), moest bekennen dat ze een kleine huivering van schaamte voelde bij het idee in een pub te zijn. Het was een prachtige ceremonie en een vrolijke dag. Over alle zorgen die men wellicht had gehad over de toekomst van het huwelijk, het overhaaste begin ervan, de gehavende zielen van de bruid en de bruidegom, werd niet gesproken. Het was een perfecte tijd om nergens over te spreken. Niemand wilde een ander ergens aan herinneren. Alsof ook maar iemand het vergeten was.

*

De bruid en de bruidegom zouden de huwelijksnacht doorbrengen in het huis van Peters moeder op Chester Square, waar de hoge, statige kamers nog vol stoflakens lagen en de kroonluchters omzwachteld waren met vaal linnen, omdat de oude dame nog steeds niet uit Schotland terug durfde te komen.

Ze hadden elkaar niet gekust. Hoe had dat ook gekund? Tijdens de lange, stille winter van 1918-1919 op Locke Hill hadden Nadine (zo springerig en fragiel, met een borstelkopje) en hij (beschadigd) lange wandelingen gemaakt met hun armen om elkaar heen en lange dagen samen opgekruld op de chintz sofa gezeten. Keer op keer waren ze helemaal niet naar bed gegaan, omdat ze niet samen naar bed konden gaan en geen afscheid van elkaar wilden nemen. Ze hadden pas op de plaats gemaakt, als bollen onder de grond in de winter, tot stilstand gebracht en terug-

gekeerd naar een soort opnieuw uitgevonden maagdelijkheid, alsof hun tumultueuze romance tijdens de onbeteugelde oorlogsjaren nooit was geconsumeerd.

Dat de oorlog voorbij was en de dingen anders zouden worden, was de grootste waarheid in het huis. De een na grootste was dat niemand – afgezien van Rose – veel idee had van wat er nu ging gebeuren. Maar een directe verandering voor Riley en Nadine was dat de seksuele vrijheden die waren toegestaan bij de dreiging van de naderende dood als een midzomernachtsdroom waren verdwenen. Hun wedergeboren kuisheid voltrok zich op een passieve manier en zonder dat ze erover spraken. Dit had hun beiden destijds veilig geleken, maar tijdens hun huwelijksnacht was Riley zich er op een onaangename manier bewust van geworden, en ook van het feit dat hij niet wist hoe zijn nieuwe echtgenote over dit onderwerp dacht. Hij dacht terug aan de brief die zij hem in 1915 had geschreven: ‘Riley, waag het nooit meer om me niet te vertellen wat er met je aan de hand is...’ Maar hoewel ze een engel van een vrouw was – eigenlijk juist vanwege haar engelachtigheid – was hij niet in staat om de woorden te vinden, en hij was zich bewust van de ironie daarvan.

Riley bracht verschillende attributen mee naar Chester Square: zijn geëtste koperen drinkkietje gemaakt van een granaathuls, een cadeautje van Jarvis op de afdeling aangezichtsverwondingen van het Queen’s Hospital; een rubberen attribuut met een bol, om te spuiten en te spoelen; kleine sponsjes op stokjes, om te reinigen; spoeldrankjes met alcohol en pepermunt. Zijn morfinetabletjes, die hij bewaarde in een klein geel doosje waar vroeger pick-upnaalden in hadden gezeten, overal, altijd, voor het geval dat. *Voor welk geval?* dacht hij. *Voor het geval dat iemand mijn kaak er opnieuw afschiet?*

Rileys mond was zo lang eerst het territorium geweest van bloederige vernietiging, daarna van complexe wederopbouw door operaties en mannen in witte jassen, dat hij het lastig vond

om hem überhaupt als de zijne te beschouwen. Eten was nog steeds moeilijk en kostte veel tijd. Proberen te kauwen was lastig, proberen te slikken, proberen niet te stikken, proberen niet te kwijlen – hoewel hij niet altijd merkte dat hij kwijlde, omdat zijn zenuwuiteinden niet altijd wisten waar ze zich bevonden. Proberen te hoesten, of te stoppen met hoesten. Leren leven met enigszins ongecoördineerd speeksel en slijm – hoewel dat godzijdank een heel stuk was verbeterd – en accepteren dat zelfs als hij ermee zou leren leven, andere mensen het altijd moeilijk bleven vinden. Leren accepteren als Nadine hem een zakdoek aangaf. Eindeloze grootmoedigheid en vindingrijkheid leren accepteren in de vorm van soepen en zachtgekookte eieren en melkpudding, allerlei soorten mousses van mevrouw Joyce, de kokkin. *Babyvoedsel*, dacht hij eerst, en daarna, *zet je eroverheen*, en dat lukte hem steeds beter. Nog steeds at hij niet graag met anderen. De gêne van sommige vreemden, de ongepaste bezorgdheid van anderen en Nadines zorgvuldige, ontwikkelde bedaardheid putten hem allemaal uit. Maar op een bepaalde manier erger was dat hij van zichzelf eiste dat hij kalm het eten aan zich voorbij liet gaan dat stukje bij beetje weer beschikbaar begon te komen doordat de ontberingen van de rantsoenering geleidelijk verdwenen: geurige zondagse braadstukken, verse, knapperige salades, pasteien om je in te verslikken, de zoete geuren van in boter gebakken aardappelen, gegrilde kip, gebakken brood. Soms was hij bang voor zijn eigen adem, voor stilstaand speeksel, voor verdoofde, niet reagerende lippen, voor zijn gemedicaliseerde mond in de normale wereld. Dan maakte hij hem verbluft schoon en verviel hij soms wel een paar dagen lang in stilzwijgen, terwijl hij zich realiseerde dat spreken oefenen was, en hij het moest doen, net zoals hij moest eten. In de winter na hun hereniging en vóór hun bruiloft had hij soms niet geweten wat hij haar te bieden had.

De kamers van het huis op Chester Square waren elegant en stil. Die aardige Rose die hem had verzorgd in het Queen's, had

een karaf whisky en een koude maaltijd in de zitkamer neergezet.

‘Neem een sandwich,’ zei hij tegen Nadine. *Ei met twinklers*, dacht hij. *Die heeft Rose speciaal gemaakt omdat ze zacht zijn*. Hij wist dat het uit wellevendheid en affectie was, maar door zijn verlangen naar het normale kwam het onwillekeurig op hem over als bemoeizucht, alsof ze hem in een uitzonderingspositie wilde plaatsen. *Het is niet de goedbedoelde reactie van Rose die je tot een uitzondering maakt, Riley. Het is de schadew zelf*. Hij was zo dankbaar. Hij werd het dankbaar zijn beu. Maar toch was hij dankbaar.

Nadine, die op de hoek van een sofa zat waarvan de hoes half was opgestroopt, nam een klein wit driehoekje. Hij wist dat zij het ook niet prettig vond om in zijn aanwezigheid te eten, maar hij deed alsof hij het niet wist, in de hoop dat ze eroverheen zou komen. Ook dat was iets om welwillend over te zijn. Ze dronken allebei van hun whisky en zwegen. Hij was verschrikkelijk gelukkig. Moest je haar toch eens zien! Met haar groengele ogen en haar scheve glimlachje. Maar...

Het is onze huwelijksnacht. Maar...

Hij kon het niet – wilde het niet – onder woorden brengen. O, hoe ironisch toch! Als hij duidelijk kon spreken, zou het helemaal niet nodig zijn om iets te zeggen! *Als mijn mond normaal was, zou ik niet hoeven spreken, dan hoefde ik alleen maar... te handelen...* Hij keek naar haar en in zijn hoofd werd zijn blik een liefkozing, een aanraking, een uitnodiging, een verzoek... Waarvoor moest hij zo’n blik laten volgen? Hoe kon zij erop reageren? Hij keek weg.

Nadine, net zo nerveus als hij, stond plotseling op. Ze zei opgewekt: ‘Nou!’ glimlachte naar hem en begaf zich naar de deur. Ook hij stond op, zich afvragend of hij zou volgen of af zou wachten. Hij wist het niet. Hij liep naar de hal. Toen ze bij de overloop was aangekomen keek ze hem over haar schouder aan en zei resoluut: ‘Het maakt niet uit, weet je.’

Hij, die haar zo goed kende, wist niet wat ze daarmee bedoelde. *Het maakt niet uit? Natuurlijk maakt het verdomme uit.*

Ze liep weg, haastte zich bijna naar de slaapkamer. Dus ging hij ook naar boven en bleef in de deuropening staan. Ze was de hoek al om, buiten het zicht, om een nachtjapon aan te trekken – een nieuwe.

Toen stond hij in de badkamer. Hij probeerde zijn mond schoon te maken zonder walgelijke tot de verbeelding sprekende geluiden, en hij werd overspoeld door gedachten: *We hadden erover moeten praten. Ik had haar eerder moeten kussen. Ik had – mezelf – haar hierop moeten voorbereiden...* Maar hoe kon hij haar kussen? Hij had het uitgeprobeerd, op zijn eigen arm, als een jongen. Zijn lippen hadden daar gelegen, incompetent. Hij kon haar niet kussen – haar mond niet, haar borst niet, geen enkel deel van haar. Hij wist nog hoe het was om haar te kussen. Het was een kwelling.

Toen hij terugkwam, lag ze in bed, dus kleedde hij zich uit. De keren daarvoor – in de oorlog – hadden ze gebloosd en onhandig gedaan en gelachen en gebrand van verlangen en elkaar de kleren van het lijf gerukt: de eerste keer in het veld, de wonderbaarlijke verpozing in Victoria. Hij had haar nog nooit eerder in een nachtjapon gezien, in bed. Zijn vrouw. Veilig en zoet. Haar haar was in de winter weer een beetje aangegroeid, de wilde donkere krullen begonnen weer te golven. Ze had het geborsteld.

Ze keek glimlachend naar hem op – nerveus? Hij wilde haar niet nerveus maken.

Het was hem heel duidelijk dat zij hem niet op die manier begerde. Beschadigd als hij was. Hoe zou ze dat ook kunnen?

*

Ze dacht: *Waarom zei ik dat, op de overloop? 'Het maakt niet uit?' Wat maakt er niet uit?*

Al voor ze de woorden had uitgesproken had ze zich dom gevoeld. Ze dacht: *Ik weet zeker dat hij me zou willen, als hij fysiek, eh...* Ze dacht: *Ik moet hem niet onder druk zetten... maar sinds... heeft hij niet... en hij heeft de afgelopen jaren zo veel morfine gehad...* Ze wist eigenlijk niet of hij het nog steeds slikte. Op sommige terreinen van zijn leven waren zijn onafhankelijkheid en zijn privacy heel belangrijk voor hem, *en dat was logisch. Heel logisch.* Ze had hem behoedzaam geobserveerd. Hij leek zichzelf niet te zien als een patiënt, of een gehandicapte, en zij zou hem evenmin gaan zeggen dat hij dat was. Ze wist niet of hij het wel of niet was. En zelfs als zij er een mening over had, was het niet aan haar om dat te bepalen.

Ze had al weken over dit moment nagedacht. Er zou iets veranderen, nu ze getrouwd waren. Het belangrijkste (wat ze zich de hele winter had ingeprent, en waar ze voor haar gevoel goed in slaagde) was dat ze, vooral omdat ze verpleegster was geweest, absoluut niet zijn verpleegster moest worden. Maar deze essentiële overtuiging maakte het lastig voor haar om, bijvoorbeeld, te informeren of de morfine invloed had op zijn... hm.

Om het maar te zeggen zoals het was...

Ze wist niet of hij fysiek in staat was om haar te beminnen. Ze wist niet hoe ze dat moest vragen. En of ze het wel wilde vragen. Ze was bang dat ze iets zou verpesten door die vraag te stellen. Ze waren altijd zo wonderbaarlijk direct tegen elkaar geweest, hadden elkaar begrepen, vaak met één blik. Dat hadden ze als kinderen al gehad! Afgezien van die ene geweldig stomme fout, zijn vlag van misplaatst eergevoel, van overdreven fatsoenlijkheid, toen hij haar had verteld dat hij een meisje had in Frankrijk. In werkelijkheid was er geen meisje geweest, maar hij had haar niet met zijn wonden willen opzadelen. O, God, wat had hij aardig willen zijn, en hoe arrogant was dat geweest... Afgezien daarvan, van dat kleine akkefietje, hadden ze elkaar nooit echt iets hoeven vragen of uit te leggen. Ze wilde ook nu niets vragen, ze wilde

romantiek. Ze wilde dat het magisch was, ze wilde niet vragen of uitleggen. Het móést romantisch zijn. Want als het niet romantisch was tussen hen, wat was het dan wel? Ze was zich ervan bewust hoe hun verbintenis kon worden gezien. Ze keek er wel voor uit om als zijn verpleegster te worden beschouwd, en hij als een pathetische, onbekwame...

Ophouden. Dat denkt niemand. En wat kan het schelen als het wel zo is?

Bovendien wordt een vrouw überhaupt niet geacht het te willen...

Ja, maar ik ben niet zo'n onderdrukt, gesmoord victoriaans exemplaar – en ik weet zeker dat die het ook wilden, ze durfden het alleen niet te zeggen...

En...

Hij kwam terug in zijn pyjamabroek. Zijn gezicht, zo bijzonder. Zijn mond. De prachtige bovenlip, het slagveld eronder. De huid erboven ivoorwit en glad getrokken door de morfine, de littekens eronder zorgvuldig geschoren, niet verborgen, niet al te expliciet, alleen de snor een beetje lang, net als het haar op zijn hoofd, om mensen niet te veel af te schrikken. Zijn prachtige grijze ogen. Drieëntwintig, ogend als honderd. Ze keek hoe zijn arm in de schaduw naar het lichtknopje reikte om het licht uit te doen; het lange litteken van de Somme trok een glimmende streep over de spier. Het schijnsel van de straatlantaarn buiten viel op zijn sterke rug, op de contouren van zijn schouders, de welving van zijn ruggengraat. Hij stak zijn hand uit naar zijn pyjamajasje en ze zei: 'Niet doen.' En ze zag dat hij het verkeerd begreep.

Hij trok het over zijn schouders.

'Nee,' zei ze. 'Ik bedoelde niet...' Toen hij bij haar kwam liggen, liet ze haar armen in zijn pyjamajas glijden. Hij zuchtte.

*

Eén laagje spanning viel van hem af. Maar...

Hoe moet het met mijn mond? dacht hij. Ik kan niet... Zij kan niet...

Ze kusten elkaar niet. Ze lagen verstrengeld op het koele laken. Wakker. Niet vervuld.

Ze wil het niet, dacht hij. Ik moet het niet doen.

*

Hij is niet... Hij kan het niet, dacht zij. En ik kan niet...

Tja.

Als het zo is...

Moet ik dat respecteren.

*

De nabijheid van huid was onweerstaanbaar. Riley beet op zijn tong, echte boventanden op valse ondertanden. Hij rolde op zijn zij, zodat hij met zijn rug naar haar toe kwam te liggen, zodat ze het niet zou merken.

O, dacht ze.

Na een heel lange tijd vielen ze in slaap.

*

De dag na het huwelijk gingen ze naar het huis van Nadines ouders op Bayswater Road. Ze was sinds het einde van de oorlog niet meer thuis geweest. Niet voor kerst. Helemaal niet. Ze had haar moeder nietszeggende brieven gestuurd waarin ze schreef dat het goed met haar ging, en haar vader minder nietszeggende waarin ze schreef dat ze snel zou komen. Maar door de waas van shock en uitputting waarin ze zich destijds hadden bevonden, was het werkelijke besef hoe wreed het was om weg te blijven niet door-

gedrongen. Ze hadden haar ouders zelfs niet verteld waar ze woonden. Het was onderdeel geweest van de stilzwijgende afspraak. Niets, tot aan de lente. Een vacuüm tussen verleden en heden dat hun de gelegenheid gaf aan geen van beide aandacht te besteden.

Ze stonden op de traptreden in de voortuin, met hun rug naar Kensington Gardens en hun gezicht naar de glanzende deur, en ze wierpen elkaar een moedige blik toe terwijl Riley op de bel drukte. Nadine pakte Rileys hand en hij merkte hoe het gevoel door hem heen stroomde dat gedeeld en ondersteund werd door het fysieke verbond: twee lichamen sterker dan één, twee harten waarin meer ruimte was dan één. Ze waren meer – werden meer – dan de som van hun delen.

Een dienstmeisje deed de deur open, en hij vroeg zich af wat er van Barnes was geworden. *Misschien is hij uiteindelijk toch het leger in gegaan. Misschien is hij omgekomen. Of misschien heeft hij dat pension geopend met mevrouw Barnes. Laten we het hopen. De oorlog is al zes maanden voorbij.*

Lady Waveney was thuis, en sir Robert ook, zei het meisje. Wie kon ze zeggen dat er aan de deur waren?

‘Ik ben Nadine,’ zei Nadine, en het meisje knipperde met haar ogen en zei: ‘O! Ze is daar, juffrouw...’ Ze staaarde haar aan: de verloren dochter die terugkeerde, en met een gewonde officier...

Riley kende de blik en wist wat die betekende: *Ach mijn hemel, de arme drommel, zulke vriendelijke ogen, en het is niet netjes om te staren, maar hoe houdt zij het met hem uit?* Hij staaarde niet terug naar het dienstmeisje. En toen hij en zijn bruid de prachtige, onveranderde, niet vergeten zitkamer in liepen, een en al fluweel en lentelicht en behoorlijk goede schilderijen, gaf hij ook zijn schoonmoeder even de gelegenheid om naar zijn gezicht te kijken voordat hij naar het hare keek. Hij was vastbesloten en gewend om zijn littekens niet verontschuldigend, maar wel vriendelijk te dragen. De laatste keer dat ze elkaar hadden gezien (Jacqueline, Lady Waveney, hoe werd hij geacht haar te noemen?), had hij

alleen nog maar zijn litteken van Loos gehad, het kleine elegante sneetje op zijn jukbeen, het nette, romantische litteken van een officier na een duel van eer. Dus zijn aanblik zou schokkend zijn, met zijn gereconstrueerde kaak, zijn verwrongen mond, zijn enigszins te lange haar dat slechts deels effectief over de littekens lag waar de huidflappen van zijn schedel waren verwijderd en lager waren gebruikt om zijn nieuwe kin te bedekken. Hij begon zich te realiseren dat hij niet wist hoe hij er voor andere mensen uitzag. De mensen zeiden dat zijn chirurg, majoor Gillies, goed werk had geleverd, en majoor Gillies zelf zei dat het allemaal goed was geheeld, en Riley koos ervoor te geloven dat dat waar was. Het zou geen nut hebben om het niet te geloven. Maar hij had geleerd dat hij geduld moest hebben en iedereen die hem zag zijn eigen reactie moest gunnen. Hij moest mensen waar nodig helpen bij het overwinnen van hun schok en hun twijfel over het feit dat hij zijn lot had aanvaard. Terwijl hij niet eens duidelijk kon spreken. En hij moest ze ook nog laten inzien dat niet helder kunnen spreken niet gelijkstond aan niet helder kunnen denken. Ook dit bleek tot zijn verantwoordelijkheden te horen, telkens wanneer hij nieuwe mensen ontmoette. Of beter gezegd, mensen die hij van vroeger kende. Hij had de laatste tijd niet zo veel nieuwe mensen ontmoet.

Jacqueline, met een luxueus, ouderwets soort huisgewaad aan, haar rode haar opgestoken, was met een plant bezig bij het lange raam aan de andere kant van de zitkamer. Ze draaide zich om en knipperde drie keer met haar ogen. Eén keer toen ze haar dochter zag. Eén keer toen ze Riley Purefoy zag. Eén keer toen ze het gezicht van Riley Purefoy zag. Daarna hief ze haar handen op – om hen in haar armen te sluiten? Voor een omhelzing? Het was Riley niet duidelijk. Op de een of andere manier eindigde het in een schouderophalen, wat duidelijk niet was wat ze bedoeld had. Ze legde haar snoeischaar neer.

‘O, mijn hemel,’ zei ze. ‘O, mijn hemel.’

Lees ook van Karakter Uitgevers B.V.

LOUISA YOUNG

Mijn liefste

‘Een diep ontroerende, bewogen en briljante roman die herinneringen oproept aan Ian McEwans *Atonement*.’
– *Publishers Weekly*

Terwijl de Engelse jongemannen Riley Purefoy en Peter Locke tijdens de Eerste Wereldoorlog strijden voor hun vaderland en hun leven, en ervoor moeten vechten niet gek te worden in de loopgraven van Vlaanderen, doen Julia Locke, Nadine Waveney en Rose Locke aan het Britse thuisfront wat ze kunnen om de voortkruipende en onzekere tijd enigszins draaglijk te maken.

De mooie, obsessieve Julia en de zachtaardige, excentrieke Peter zijn getrouwd: elke dag doorloopt Julia uitgebreide schoonheidsrituelen om zich voor te bereiden op de terugkeer van haar geliefde echtgenoot. Nadine en Riley, nog maar achttien jaar oud als de oorlog begint en ook al belast met de nodige eigen problemen, zijn er vooral op uit om beloftes aan elkaar waar te maken – maar hoe kan dat lukken als de toekomst hun volledig uit handen wordt genomen?

En vrouwen als Rose? Wat gebeurde er met traditioneel opgevoede jongedames die alle hoop op een huwelijk verloren, omdat een complete generatie jongemannen door de oorlog werd weggevaagd? Met een genadeloos plot dat zich tussen Ieper, Londen en Parijs afspeelt, is *Mijn liefste* een diep ontroerende, bewogen en briljante roman die de herinnering oproept aan Ian McEwans *Atonement* (*Boetekleed*).

Voor de liefhebbers van *Oorlog en terpentijn*

ISBN 978 90 452 0911 1

Ook verkrijgbaar als e-book
ISBN 978 90 452 0259 4